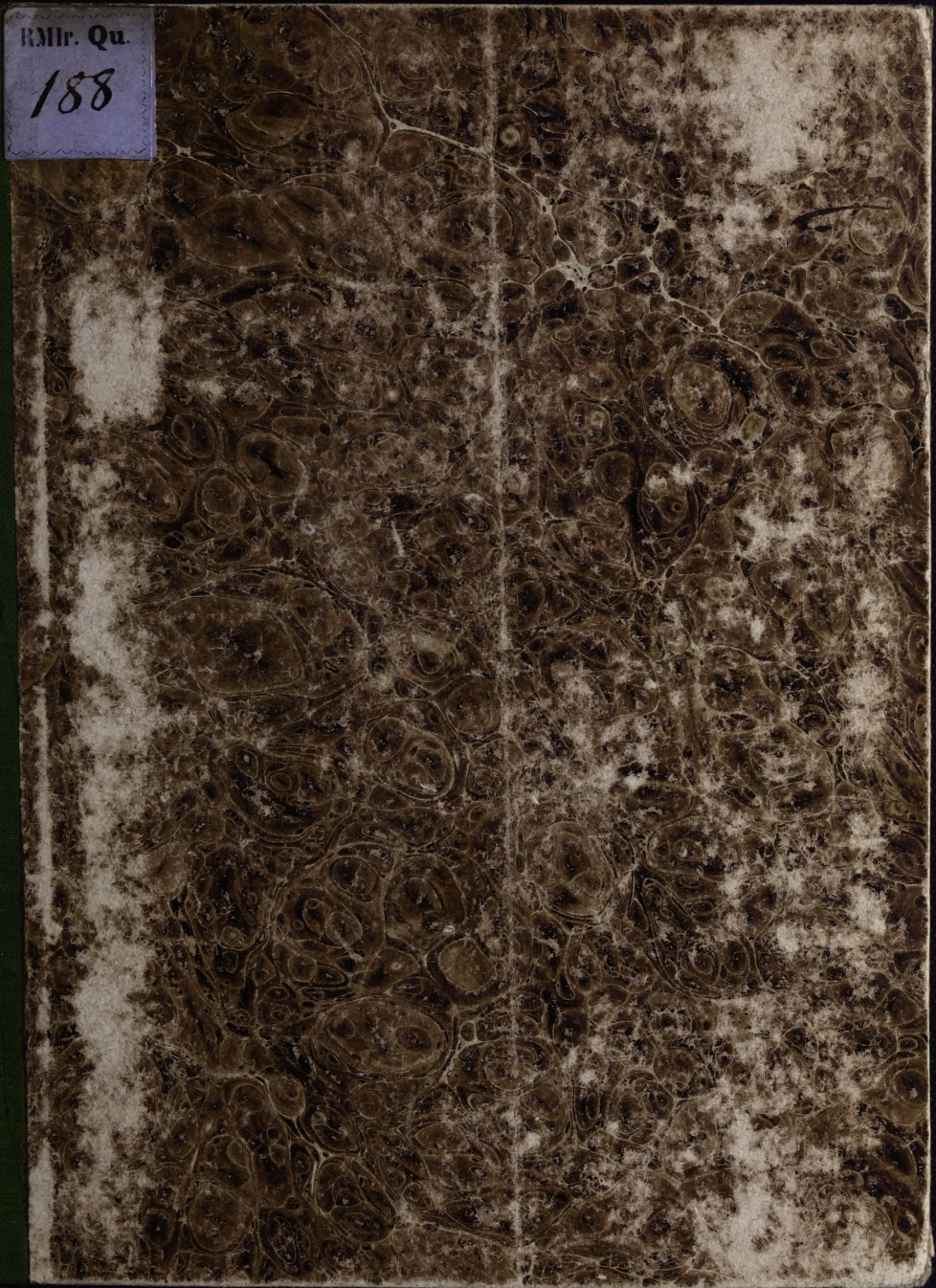

RMr. Qu.

188

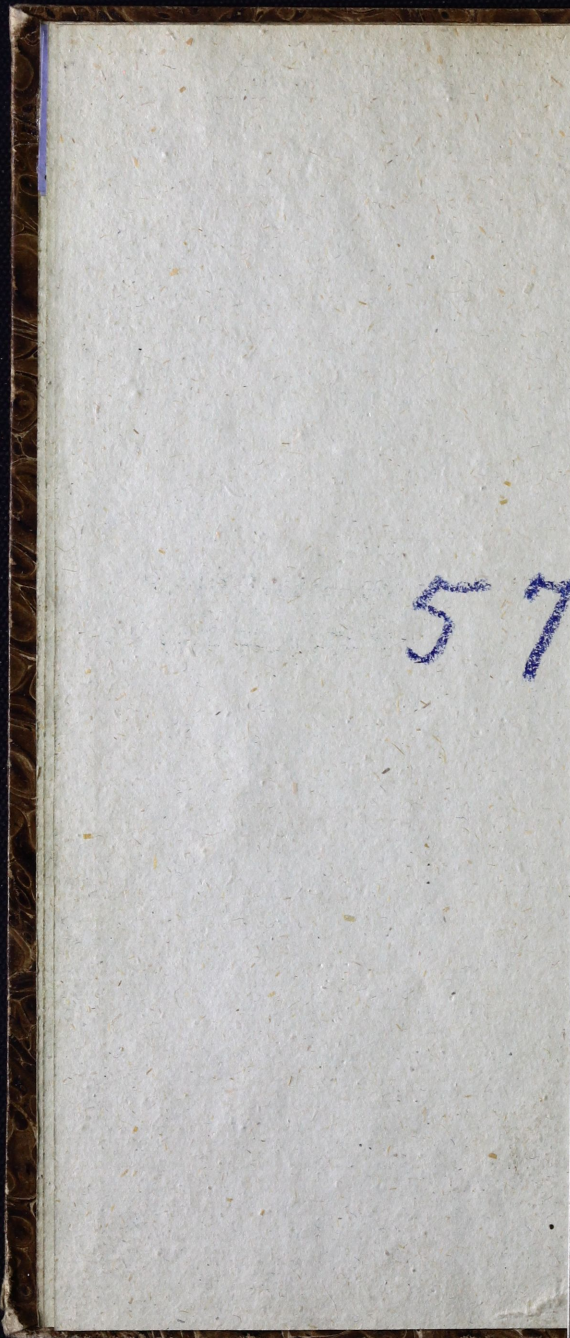

R.M.P. Qu.

188.

57

Inches

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

IGEN SZEP HISTORIA

CIRVS KIRALYROL. MI-
KEPPEN AKARTA EL VESZTENI A-
STIAGES KIRALY, ES MIKORON BIZTA-
vólna egy hiv Szólgájára, az Szólga ki vivén, mi-
vel nem akará az ártatlannak vérevel magát meg-
ferteztetni, csak egy Csorda Pásztorra bizá, és az
Csorda Pásztor haza vivén, miképpen tartatta
fel, és fel nevedvén miképpen állot bosz-
izút az Astiagesen: énekben irattatot

K. P. által.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Ad Notam: Iosephnek meg mondom az ő Chronikáit, &c.

HAtalmas Vrakról néktek emlekezem, Gazdag
Királyoknak életét beéllem, El múlt nagy i-
döket mostan elő hozok, Vrak én befédem a-
zért halgassások.

Irnak vala Trója töretése után, öt száz eszen-
dőben az kilentzven után, Immár Roma vala az nagy Tro-
ja után, Benne Numayi Király az Romulus után.

Solon Arhenasban Crysus Lydiaban, Az Alcerus Király
Macedoniaban, Sedechias Király vala Sidoságban, Astia-
ges Király vala Mediaban.

Töb Királyok akkor kik uralkodának, Mind ez világh-
berént nagy fokban valának, De birodalommal kissébbek va-
lának, Az Astiagesnek ezek udvarlának.

Orbága bö vala az Astiagesnek, Nagy hatalma vala az

erejének

571

IGEN SZEP HISTORIA

CIRVS KIRALYROL. MI
KEPPEN AKARTA EL VESZTENI A
STIAGES KIRALY, ES MIKORON BIZTA
vólna egy hiv Szólgájára, az Szólga ki vivén, mi
vel nem akará az ártatlannak vérevel magát meg
ferteztetni, csak egy Csorda Pásztorra bizá, és az
Csorda Pásztor haza vivén, miképpen tartatta
fel, és fel nevedvén miképpen állot bosz-
izút az Astiagesen: énekben irattatot

K. P. által.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Ad Notam: Iosephnek meg mondom az ő Chronikáit, &c.

H Atalmas Vrakról néktek emlekezem, Gazdag
Királyoknak életét bebellem, El múlt nagy i-
dőket mostan elő hozok, Vrak én bebedem a-
zért halgassások.

Irnak vala Trója töretése után, öt ház eszen-
dőben az kilentzven után, Immár Roma vala az nagy Tro-
ja után, Benne Numayi Király az Romulus után.

Solon Athenasban Crysus Lydiaban, Az Alcerus Király
Macedoniaban, Sedechias Király vala Sidoságban, Astia-
ges Király vala Mediaban.

Töb Királyok akkor kik uralkodának, Mind ez világh
berént nagy fokban valának, De birodalommal kissebbek va-
lának, Az Astiagesnek ezek udvarlának.

Orbága bö vala az Astiagesnek, Nagy hatalma vala az

erejének

2
Szerjének, Mondhatatlan vala nagysága kincseknek, Azért
Sok Királyok néki engedének.

Rettenetes vala mert bírá Mediát, Szerecsen orfágot és
mind az Siriát, Lybia orfágát és mind Babylloniát, Sidrat
Hirchaniát az nemes Perfiát.

Ióllehet férfiú magzattya nem vala, Egy leány magzat-
tal isten látta vala, Szépen ő leányát fel nevelte vala, Leány
emberkorban mikor jutot vala.

Az Király egy álmot leány felől láta, Kin megh háboro-
dék az ő gondolattya, Sok tudós bölcseket hamar hivatta-
ta, Látot álom felől bölcseknek azt mondgya:

Ez elmúlt napokban én nyugodalmomban, Tetzik va-
la nékem én édes álmomban, Leányom méhiből neveke-
det vala, Magos bölő vesző ki terjedet vala.

Sűrű sokágának nagy árnyéka vala, Mind egész Perfiát el
bé fokta vala, Alomnak értelme nem tudom mi volna, Né-
kem meg mondgyátok jövendő mi volna.

Tudgyad Király úgy mond, az bölcsek azt mondgyák,
Férfiú magzattya lében leányodnak, Ki ellene lében hatal-
magságodnak, Ellene parancsol nagy sok orfágodnak.

Iövendő időben az gyermek ha élhet, Idő forgásában
emberkort ha érhet, Nagy hatalmas lében mert ő nagyot te-
het, Orfágod el vébi mert ő néked véred.

Az Király ezt hallá rayta bomorodék, Nagy sokat sívé-
ben rólla gondolkodék, Minden akarattya végre el válto-
zék, Maradéka ellen síve keményedék.

Gondolá az Király leányát Vrfinak, Hogy ő-is ne adná
sem penig gazdagnak, Szinét ne láthatná ő Vnokájának,
Ellene ne lenne ő Királyságának.

Imé Perfiában egy köz ember vala, Az mely Gambifef-

nek nevezterik vala , Király szép leányát annak adta vala
Kitől az szép leány terhben eset vala. 3

Sőt meg hadta vala Király sólgainak , Hogy ha fia lenne
az ő leányának , Eleiben vinnék mint édes Attyának , Hogy
ő is örülne mint Vnokájának.

Rövid idő múlva Király leányának , Lön fiú magzattya
az tisztos Aßßonynak , Gyermekeket fel vövék vivék az Király-
nak , Mertigy kellett vala ő akarattyának.

Ezt immár az Király el végezte vala , Ieles fő Tanátsát bé
hivatta vala , Tanátsának neve az Harpagus vala , Király il-
lyen sóval néki sólot vala.

Gyermekeket fel foghjad előllem el vigyed , Néked én aza
hagyom titkon el rekkentsed , De soha fenkinek te meg ne
jelentsed , Ha reád haragom akarod ne essék.

Imé az gyermeket Harpagus fel vövé , Királynak előlle
Vrfi el ki vivé , De az ő bívében Vrfi el végezé , Király Vnoká-
ját el ne rekkentené.

Soha semmiképpen titkon nem lehetne , Mert gyermek
Annyának meg tuttára lenne , Az Aßßiagesnek ha halála len-
ne , Király után Aßßony fejedelem lenne.

Azért ő fejének kellene el vesni , Hogy ha az gyermeket
én el rekkenteném , Adá egy pástornak hogy el ne vesstené ,
Mert néki nem tetszik hogy el rekkentené.

Tölle az gyermeket pástor hogy el vivé , Egy erdőben
fépen pástor el bé vivé , Pástor az gyermeket egygyüt el le-
tévé , Csak fa levelével el bé fedezgeté.

Csorda pástor erről ő feleségének , Ottan emlekezék
mint hű emberének , Szegény aßßony hallá nehéz lön bívé-
nek , Rayta keseredék felele férjének.

Hogy ha érted Vram az kisdéd gyermeket , Király el ves-

né nem nézi ölelkét, De kérlek tégedet hozd bé nekem
tet, Talám jövendőben nagy jót tölle várjunk.

4 Reám véßem Vram Királynak haragját, Ha ő megh tu-
dangya hogy tartom magzattyát, Bizony reám véßem gyer-
meknek ő gondgyát, Nem gondolok velle Király fenye
kardgyát.

Imé páßtort Aßßony mind addig úntatá, Az kisded gyer-
meket bé hozni bocsátá, Gyermekekhez az páßtör mikor kö-
zel juta, Egy nagy csuda dólgot akkoron ott láta.

Páßtör nézi vala gyermekét boptattya, Egy fias Komon-
dor és környül forogja, Vadak madaraktóligen óltalmaz-
za, ő melegfégevel gyermeket táplállya.

Onnat az gyermeket páßtör el fel vövé, Város felé páß-
töröt vinni kezdé, Az Komondor addég ugatva követé,
Míg házába páßtör gyermeket bé vivé.

Tölle felesége gyermeket el vövé, Es az kis gyermekre
menten semét veté, Ekest mosolyodék Aßßonyra tekinte,
Szive rayta esék Aßßony így felele:

Ez gyermeket Vram kérlek ne vesszed, Inkáb gyerme-
künket érte el ki vigyed, Király magzattyáért gyermekünk
el vesszed, Ez gyermeket érte inkább fel nevellyed.

Nem nézem halálát az énnen fiamnak, Csak láthaf-
sam éltét Király magzattyának, Addigh esedezék aßßonya
páßtornak, Szavát meg fogadá páßtör az aßßonynak.

Tartá fel az páßtör gyermeket fiáért, Az övét ki veté Ki-
rály magzattyáért, Nem bánkodik vala az ő gyermekéért,
Est tickollya vala igen az Királyét.

Igea bépen gyermek fel nevedék, Apró gyermekekhez
bépen társolkodék, Az Apró gyermekek Cirusnak nevezék,
Gyermek dólgaiban bölcsen cselekedék.

Söt gyermekek közöttök játékot szerzenek, öközöttök Ci-
rust Királlyá emelék, Mint sokás törvényben az gyermekek
élnék, Egymással játékba ök fenbe kelének.

Sokak gyermekek közt kik bűnösök lönek, Királynak
Cirusnak eleiben esznek, Sokan ö közüllök meg verettete-
nek, Külömb külömbképpen meg büntettetének.

Inkáb nagyobb része kik megh veretének, Fő fő emberek-
nek gyermeki valának, Azért panaszolni Királyra menének,
Hogy paraszt nemzettől verést szenvednének.

Meg halgatá Király panaszokodásokat, Cirust hivattata
ki verte fiokat, Király kéré Cirust ennek adná okát, Miért
vereti meg mind az Vrsiakat.

Immár ez dolognak végét várja vala, Mind az udvarló
nép ezt halgattya vala, Cirus az Királynak azt felelte vala,
Hogy méltán mivelte mert ö Király volna.

Mihelt Király gyermek feleletit hallá, ö nagy bátorságát
olyigen csudálá, Király előtt pástor gyermekkel ál vala, Ki-
rály az pástornak ilyen szóval szólla.

Okot benne semmit begény pástor ne vély, Az én befe-
demre bátorsághgal felely, Elöttem hamissat semmit szólni
ne méry, Hogy az te fejednek mostan kegyelmet nyery.

Nem tetzik az gyermek hogy te fiad légyen, Te termé-
fetedről ilyen bátor légyen, Nekem mond megh azért ke-
gyermeke légyen, Ha néked akarod hogy kegyelem légyen.

Az pástor kegyelmet ö fejének kére, Gyermek felől min-
dent igazán meg monda, Gyermeket Harpagus miként né-
ki adta, Es fiáért gyermek ez világban élne.

Rövideden monda pástor befeledéből, Meg ismérék Ci-
rust ékes termetiről, Király Vnokáját ö feleletiről, Király le-
ányához való személyéről.

6 Csak befédde Király gyermeket megh feddé, Nemes
Perfiában elölte el küldé, De éltét fivében nehéz neven vö-
vé, Király nagy haragját Harpagusra veté.

Harpagusnak vala Király udvarában, Eggyetlen egy fia
Sép ifiú korában, Meg öleté Király ő nagy haragjában, Et-
kül meg főzeté egy lakodalomban.

Az ifiúnak testét fel hozák egy tálban, Az asztalra le tévék
Az lakodalomban, Az Attyát kinállya Király nagy bűvában,
Enne igen egyék mint fia husában.

Erre az Harpagus nagy bátran felele, Király mit akarna
Töröl nem tehetne, Királynak haragját minden jóra vélné,
Hí az ő fiáért nagy bossút szenvedne.

Ő Tanásán tölté Király nagy haragját, Harpagus forgat-
ta de nagy bossúságát, Szép ifiú fiának meletatlan halálát,
E azért titkollya minden akarattyát.

Rövid idő múlván el fel nevedék, Perfiában Cyrus jól
Meg öregbedék, Harpagus ő rólla sokat gondolkodék, Boss-
ú meg állásban ő hozzája bizék.

Okot ő magában Harpagus gondola, Hamar az Cirus-
nak egy levelet ira, Hogy az Király ötet vesztetni akarja, Es
Hogy meg maradot látni sem kívánnya.

Gyűlölségben érte az Királlyal eset, Eggyetlen egy fia
Meletatlan el veszt, Hogy illyen nagy bossút és kárt ő szenved-
et, Felte ő magáról hogy el felelkezert.

Cirus ezt meg érté hadat támaztana, Annyáért magáért
Most bossút álhatna, Media ereje kezében juthatna, Mert
Vanak ő vólna felső Kapitánnya.

Panaft ennél többet sokat ő bámlála, Kit mind az levél-
ben Harpagus meg ira, Levelet egy nyulban hamar bé var-
tá, Nyullal egy hű embert Cirushoz bocsáta.

Okosson Harpagus nyullal cselekedék, Ezt ő úgy ne-
dozná hogy megh ne jelennék, Nyulat ő hátra ad az em-
bernek, Az egy kis nyul fiat mint vadás embernek.

Mikoron Harpagus követi bé juta, Nyulat el bé vivé Ci-
rusnak mutatá, Cyrus az levelet nyulban meg találá, Harpa-
gus tanását ottan jóvá hagyá.

Persepolis vala neve az városnak, Kiben lakó helye vala
az Cirusnak, Cyrus így gondolá rendit dólgainak, Hogy vé-
gét érhetné ő gondolattyanak.

Egy nap város népét dologra hivatá, Nagy erős munká-
val akkoron fáraftá, Más nap vendégységben fejenként hi-
vatá, Vigan tartá őket nékiek ezt mondá:

Im má jól tartalak tegnap fáraftálak, Két nap kettőt je-
gyez ha meg gondoljátok, Mediaiaknak az mîgh udvarlá-
tok, Tegnap dologhoz hasonlók valátok.

Máyi jól tartásom ha követenditek, Minden dólgain-
ban velem együtt léstek, Felelek ti néktek inségből ki men-
tek, Mediaiaknak fejedelmi léstek.

Cirusból ezt hallák nagy örömbelönek, Fejenként fog-
dást ő néki tévének, Valamit akarna az tévök lennének, Va-
lahol mondaná mind jelen lennének.

Nó nem vára Cirus időt sokat ebben, Népeknek meg-
hagyá gyüllyenek egy helyben, Késedelem nem lön sem
az gyülésben, De az lfiú Cirus bizék erejében.

Vitéz vala Cirus ő vitézségében, Persziaiak vadnak ő ser-
gében, Már mind el rendelé Cirus ő sívében, Királynak o-
bágit venné mind kezében.

Minden gyorsasághgal népét el inditá, Media határ-
táborban fálittá, Ellene az Király erejét inditá, Cirusból
lene semminek alitá.

6
8 Az Astiagesnek fő hadnagyja vala, Az Vrsi Harpagus k
er Tanátja vala, Kinek az ő fiát megh főzette vala, Es Attyával
é, fiát megétette vala.

ép Nem juta esében velle mit tött volna, Hadban minden
ül dólgát Harpagusra bizá, Hogy Cirus népéhez közelitet
vólna, Cirustáborával szemben állot vala.

z] Tévé az Királynak kegyetlenségéért, Es az egy fiának
e Sörnyű haláláért, Az Cirushoz álla bosszu állásáért, Népét
néki adá nyomoruságáért.

er Imé Király hallá rayta meg busula, Meg uyjonnán népét
i ellenne támaztá, Seregét meg szerzé hogy szemben meg vi
na, Mediaiakat igen bátoritá.

a Senki már ne bizzék jó hamar lovában, Es az hadból va
ló szabadulásában, Mert fegyveres népek vadnak táborá
ban, Azok hátul lönek ő viadallyában.

pet Dólga lenne annak ki futni akarna, Hátul olyan erős né
mint ő találna, Mint előtte való ellenséghe ki vólna, Vini azért
minden forgalmatos vólna.

Egybe közelite két Vrnak serege, Hamar megh rettene
Cirusnak ereje, Tábor helye felé fút vala ő népe, Holott
mindeneknek vala háza népe.

Sokan Asszony népek az kik ott valának, Persiaiaknak el
tenek állának, Kérék meg térnének érettek vinának, Es de
zésekkel semmit használnak.

Vén asszonyok sokan artzul fordulának, Minden fútó
népet ugy sidalmazának, Ily bukészeskoron hogy hova fút
nának, Annynoknak méheben talám haladnának.

Meg bégyenlé magát Ifjú Cirus népe, Ismét az futot nep
hamar ösve gyüle, Az Királyra artzul hogy vissza megh tére,
Király ő erejét futni kénserité.

9 Perfiabéliek győzedelmet vőnek, Mediabéliek igen ve-
retének, Fő fő jeles Vrak sokan el vesének, Az Királlyal fog-
va nagy sokan esének.

Táborokban ismét mind el bé állának, Nagy sok nye-
resseget köztök el ostantak, Cirust fel emelék köztök Királ-
lyoknak, Kinek engedének mint önnön Vroknak.

Astiaiges Királyt Cirus bé hozatá, Nagy kegyelmességen
hozzája mutata, Media orfággal ismét meg onbóla, De az
Mediában térni sem akara.

Iámbor vala Cirus ő Királyságában, Nagy kegyelme-
sön ő birodalmában, Fejedelmül hagyá egygyüt orfágában,
ősit Astiaigest az Hirschaniában.

De Mediaiak az Cirus hadáig, Csak uralkodának azon
más ideigh, Harmintz és öt hámos estendeigh, Arsaksis Ki-
ralytól az Astiaigestig.

Ellene Cirusnak sokan támadának, Kik Astiaigestnek ré-
gen udvarlának, Első gondgya esék Babyllóniának, Nem
akar engedni az Cirus Királynak.

Perfiából Cirus haddal ki indula, Babylloniának segít-
segejuta, Gazdag Lybiából Cresus Király juta, De az meg
vereték keveset hasnála.

Ellene támada Babylloniának, Megh feddé bünteté-
mint hűtőtlen orfágot, Gazdag Lybiára késíté nagy hadat,
Cresusnak akarja meg venni orfágát.

Rólla Cresus Király sokat gondol vala, Nálánál világos
gazdagab nem vala, Az Görög orfágban féllyel izent vala
Minden vesedelmét mert jól láttya vala.

Perfiakkal Cirus hamar juta, Az Cresus Királlyal ha-
mar szemben állá, Kinek nagy erejét már el nyerte vala, Egy
kevés népével meg ütközöt vala.

10 Etek foglyá Cresus az Cyrus Királynak, Kegyelmes az
Cyrus az Cresus Királynak, Ióllehet országát foglalá magá-
nak, Városit örökét meg adá foglyának.

Tökélletes vala Cyrus ő dólágában, Immár uralkodik e-
gész Asiában, Birodalma vala nagy sok országokban, Hires
neves vala ez féelles világban.

Rettenetes vala hatalmaságában, Nem nyukhaték ves-
teg ő birodalmában, Hadát bé inditá hideg Scithiában, Hog-
azt-is meg venné ő birodalmában.

Vala csak egy Aßbony akkor Scithiában, Tormissának
hiják az ő országokban, Az Királyné Aßbony bizék hatalmá-
ban, Királyt bé bocsátá azért Scithiában.

Mikor Király juta el bé Scithiában, Csak előttök forogh
Aßbony ő magában, Király így végezé egy gondolattyában,
Sok bort és sok élést hadna táborában.

Ki indulá Király tetteté félelmét, Hogy közelb hozhat-
ná az ő ellenfegét, Kinek az Aßbonnak hozák futó híret, Fi-
ának ő adá népe harmad részét.

Az Királyné Aßbony meg hagyá fiának, Ne hinne Király-
nak pusta táborának, Valahol járnának igen vigyáznának,
Az ellenfeg után okosson járnának.

Királyné Aßbonynak fia el indulá, Pusta táborában az
Cirusnak juta, Sok borhoz éléshez népe ott le állá, Az Ci-
rus Királynak ez hírével vala.

Oly hirtelen népét Király megh téríté, Scithiai Aßbony-
nak népét mind el lepé, Mind az egy fiával őket ott el vészté,
Aßbony ezt meg hallá sivét keserité.

Nem tetteté Aßbony semmi bizodalját, Futnia téríté
Scithia táborát, Nem tudgya az Király Aßbony akarattyát,
ánna inditva fántalan nagy hadát.

Immár C
közbe el bé
vala, Cirus i

Fene vad ... anának, Az Scithiaiak kik
ben valának, Az Király nepei erőssen vivának, De mind
Királlyal földre vágatának.

Az Királyné Asszonyám meg keresteté, Cirus Kiraly te
stét eleiben viteté, Es egy cseber vérben nyakra eresteté, Ke
serűségében néki ezt üvölté.

Cirus Király igyál eleget az vérben, Kir te somjuhoztál
kegyetlenségedben, Kiben nem ihattál eleget éltedben, Lé
gyen ez te néked nagy kevélységedben.

Táborbéli népe hét száz ezer vala, Kir az Scithiában el
váltak vala, Ebben egy hir mondó haza sem ment vala,
Harmintz estendeig uralkodot vala.

Az ezer ött százban és negyven kilentzben, Mikor irnak
vala ennyi estendőben, Az ki ezéneket szerzé vigh kedvé
ben, Nevét megh jelenté az versek fejében.

15 49

V E G E.

Leuts-
Anno

choviæ,
1628.

10. Ezek foglyá Cresus az Cirus Királynak, Kegyelmes az Cirus az Cresus Királynak, Ióllehet országát foglalá magának, Városit örökét meg adá foglyának.

Tökélletes vala Cirus ő dólágában, Immár uralkodik egész Asiában, Birodalma vala nagy sok országokban, Hires neves vala ez széles világban.

Rettenetes vala hatalmaságában, Nem nyukhaték vešteg ő birodalmában, Hadát bé inditá hideg Scithiában, Hog azt-is meg venné ő birodalmában.

Vala csak egy Aššony akkor Scithiában, Tormišának hiják az ő országokban, Az Királyné Aššony bizék hatalmában, Királyt bé bocsátá azért Scithiában.

Mikor Király juta el bé Scithiában, Csak előttök forogh Aššony ő magában, Király így végezé egy gondolattyában, Sok bort és sok élést hadna táborában.

Ki indula Király tetteté fejelmét, Hogy közelb hozhatná az ő ellenfegét, Kinek az Aššonnak hozák futó híret, Fiának ő adá népe harmad részét.

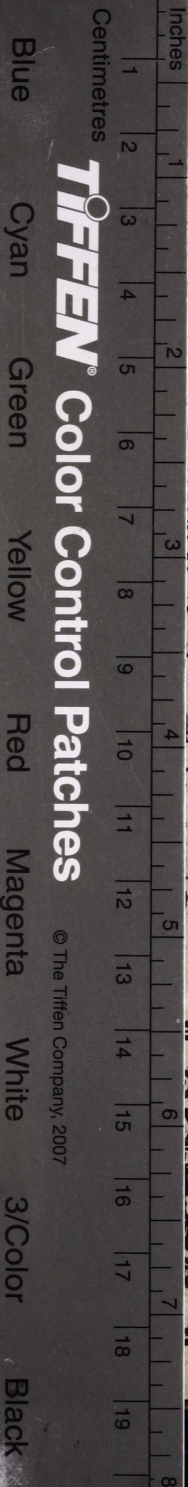
Az Királyné Aššony meghagyá fiának, Ne hinte Királynak pusta táborának, Valahol járnának igen vigyáznának, Az ellenfeg után okosson járnának.

Királyné Aššonynak fia el indula, Pusta táborában az Cirusnak juta, Sok borhoz éléshez népe ott le állá, Az Cirus Királynak ez hírével vala.

Oly hirtelen népét Király megh téríté, Scithiai Aššonynak népét mind el lepé, Mind az egy fiával őket ott el vešté, Aššony ezt meg hallá hívet keferité.

Nem tetteté Aššony semmi bizodalját, Futnia téríté Scithia táborát, Nem tudgya az Király Aššony akarattyát, Ánna inditva bántalan nagy hadát.

manának, Az Scithiaiak kik
pepei erőssen vivának, De mind

n meg keresteté, Cirus Kiraly te-
cseber vérben nyakra erefteté, Ke-
é.

get az vérben, Kit te somjuhoztál
n nem ihattál eleget éltedben, Lé-
vélyfégedben.

ez ezerva, Kir az Scithiában el
hir mondó haza sem mentvala,
kodorvala.

negyven kilentzben, Mikor irnak
Az ki ezéneket berzé vigh kedvé-
az verfek fejében.

5 49
E G E.

choviaë,
1628.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

